

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia czerwca 2010 r.

**Pan
Marek Gabzdyl
Wójt Gminy Raciechowice
32 – 415 Raciechowice 277**

K/10/002
LKR-4111-01-05

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę wykonania zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku przez Urząd Gminy w Raciechowicach.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 czerwca 2010 r. przez Pana Wójta, oraz omówione podczas narady pokontrolnej w dniu 23 czerwca 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia pozytywnie wykonywanie przez Urząd zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku. Ponadto Izba stwierdziła niepełną realizację wniosków pokontrolnych skierowanych do Wójta Gminy po kontroli przeprowadzonej w 2006 r.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. Izba pozytywnie ocenia wykonanie przez Urząd wniosków pokontrolnych sformułowanych po kontroli gospodarki odpadami komunalnymi, przeprowadzonej w 2006 r., w przedmiocie:

- wyegzekwowania od przedsiębiorców obowiązku posiadania zezwolenia – wydanego w formie decyzji Wójta do prowadzenia na terenie Gminy działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych stałych i ciekłych od właścicieli nieruchomości,
- doprowadzenia do właściwego funkcjonowania oczyszczalni ścieków.

Ustalenia kontroli wykazały bowiem, że:

- przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych posiadają stosowne zezwolenia wydane w formie decyzji Wójta, zgodnie z dyspozycją art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2008 r. Nr 5, poz. 236 ze zm.) zwanej dalej „ustawą o utrzymaniu czystości i porządku”.
 - została opracowana koncepcja rozbudowy oczyszczalni ścieków w Raciechowicach, mająca na celu poprawienie parametrów ścieków oczyszczonych oraz zakładająca wybudowanie stacji zlewczej. W dniu 30 marca 2010 r. Wójt Gminy zawarł umowę z Zakładem Inżynierii Środowiska z siedzibą w Chodzieży na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania pn. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Raciechowicach”. W dniu 31 marca 2010 r. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie ww. inwestycji w ramach II naboru unijnego Programu Współpraca Transgraniczna Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007 – 2013.
2. Izba negatywnie ocenia fakt, że Gmina po kontroli przeprowadzonej w 2006 r. nie wypracowała nadal wnioskowanego systemu kontroli częstotliwości wywozu odpadów ciekłych ze zbiorników bezodpływowych. W okresie 2006 - 2010 (do 30 kwietnia) tylko jeden raz podjęto działania w tym zakresie poprzez wysłanie do właścicieli 208 nieruchomości położonych na terenie Gminy wezwań do udokumentowania korzystania z usług opróżniania zbiorników bezodpływowych. Wprawdzie, przypominano o tym obowiązku na posiedzeniach Rady Gminy, spotkaniach z mieszkańcami oraz w gazecie lokalnej, jednak - w ocenie NIK - podjęte przez Urząd działania w tym zakresie nie były wystarczające.
3. Na obszarze Gminy eksploatowanych było 66 km sieci wodociągowej oraz tylko 3,5 km sieci kanalizacyjnej. Gminny wodociąg zaopatrywał 730 gospodarstw domowych, co stanowi ok. 35% ogółu gospodarstw. Jedynie 3% gospodarstw domowych przyłączonych zostało do sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków. Tymczasem ilość ścieków przyjętych przez oczyszczalnię w Raciechowicach w 2009 r. wyniosła 17 420 m³, w tym ilość ścieków odprowadzonych zbiorczym systemem kanalizacyjnym

wyniosła 15 708 m³ (tj. ok. 90%). Wprawdzie przedsiębiorcy odbierający odpady ciekłe oraz rolnicy wywożący indywidualnie ścieki własnymi beczkowozami mogli korzystać z innych oczyszczalni poza terenem Gminy, to jednak Izba stoi na stanowisku, że Gmina nie powinna być pozbawiona możliwości monitorowania ilości nieoczyszczonych ścieków kierowanych do innych oczyszczalni, a także wypuszczanych do gruntu i cieków wodnych. W ocenie Izby, Gmina winna wypracować system skutecznej kontroli częstotliwości oczyszczania zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców, a ponadto – z uwzględnieniem specyficznego rozproszenia domowych gospodarstw – Gmina powinna zmierzać do radykalnego ograniczenia nieoczyszczonych ścieków komunalnych odprowadzanych nielegalnie.

Izba zwraca uwagę, że zgodnie z dyspozycją art. 3 ust. 3 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. nr 236, poz. 2008 ze zm.) prowadzona w Gminie ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz rejestry umów dostarczane przez przewoźników odpadów komunalnych służyć mają kontroli częstotliwości opróżniania tych zbiorników.

4. W ocenie NIK, Urząd prawidłowo wywiązywał się z obowiązków, jakie nakładał na samorząd art. 16a ustawy o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.), poprzez stworzenie warunków do prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów stałych. Zgodnie z dyspozycją art. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, w Gminie dnia 31 marca 2006 r. ustalono regulamin, w którym określone zostały szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku.

Podkreślić należy, że program gospodarki odpadami – selektywna zbiórka odpadów u „źródła”, tzn. w każdym gospodarstwie domowym, rozpoczął się w Gminie na przełomie 1995/1996. Tym samym, od 14 lat mieszkańcy gminy Raciechowice segregowali odpady powstałe w ich gospodarstwach domowych. Ponadto rolniczy charakter Gminy umożliwiał zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji poprzez kompostowanie. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag krytycznych w tym zakresie.

5. Zgodnie z dyspozycją art. 14 ustawy o odpadach, w dniu 29 kwietnia 2005 r. zostały przyjęte: Plan Gospodarki Odpadami na lata 2004 – 2013, oraz Program Ochrony Środowiska na lata 2004 – 2013. Projekty Planu i Programu zostały pozytywnie zaopiniowane przez Zarząd Powiatu Myślenickiego. Projekt Planu był także pozytywnie

zaopiniowany przez Zarząd Województwa Małopolskiego. Plan zawierał wszystkie zagadnienia wymagane art. 14 ust. 2 ustawy o odpadach.

NIK zwraca uwagę, że Urząd nie w pełni wywiązał się z obowiązku nałożonego przepisem art. 14 ust. 12 b i 13 wymienionej ustawy o odpadach. Urząd miał bowiem obowiązek sporządzania sprawozdań z realizacji Planu, obejmujących okres dwóch lat kalendarzowych i przedkładania ich Zarządowi Powiatu oraz Radzie Gminy do 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego. W okresie 2006 – 2010, zgodnie z ww. obowiązkiem zostały sporządzone 2 sprawozdania i skierowane do Starostwa Myślenickiego. Natomiast nie były one przedkładane Radzie Gminy. Ponadto, wbrew dyspozycji wynikającej z art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach Gmina od 2005 r. nie dokonała aktualizacji tego Planu po upływie 4 lat od daty jego uchwalenia.

6. W opinii Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej w Krakowie m.in. podano, że realizacja Gminnego Planu Gospodarki Odpadami w ramach ponadlokalnego systemu opartego o Powiatowy Zakład Zagospodarowania Odpadów, zapewni racjonalizację gospodarki odpadami w Gminie. Krytyczne uwagi Inspektoratu dotyczyły jednak treści sprawozdań z realizacji Planu Gospodarki Odpadami, które były lakoniczne i nie posiadały cech charakterystycznych dla takiego opracowania. Sprawozdania nie zawierały oceny wykonania planu w porównaniu do proponowanych prognoz zmian w zakresie ilości i źródeł powstawania odpadów. Brak było oceny działań gminy zapewniających osiągnięcie założeń gospodarki odpadami w rozbiciu na cele i kierunki działań. Brakowało w nich również odniesienia do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przedstawionego w Planie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu wypracowania skutecznego systemu kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców Gminy.
2. Zaktualizowanie Gminnego Planu Gospodarki Odpadami oraz uszczegółowienie sporządzanych sprawozdań z realizacji tego Planu oraz przedkładanie ich Radzie Gminy.
3. Kontynuowanie działań mających na celu rozbudowę infrastruktury kanalizacyjnej Gminy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania

niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ocen, uwag i wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach ich niepodjęcia.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia.